

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

06-11-2016

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1. Θεωρία Σχολικό Βιβλίο Σελίδα 217

A2. Θεωρία Σχολικό Βιβλίο Σελίδα 151

A3.

α) Σ

β) Λ

γ) Σ

δ) Λ

ε) Σ

ΘΕΜΑ Β

B1. Η συνάρτηση f είναι συνεχής σε καθένα από τα διαστήματα $(-\infty, 3)$ και $(3, +\infty)$ ως ρητή. Για να είναι συνεχής στο $A_f = \mathbb{R}$ θα πρέπει να είναι συνεχής και στο $x_0 = 3$

δηλαδή θα πρέπει $\lim_{x \rightarrow 3} f(x) = f(3) = 7$ (1)

Για $x \neq 3$ ονομάζουμε $A(x) = \frac{(\alpha+1) \cdot x^2 - (2 \cdot \beta + 1) \cdot x + 6}{x-3}$, με $\lim_{x \rightarrow 3} A(x) = 7$ και έχουμε

$(\alpha+1) \cdot x^2 - (2 \cdot \beta + 1) \cdot x + 6 = (x-3) \cdot A(x)$. Συνεπώς θα ισχύει και

$$\lim_{x \rightarrow 3} [(\alpha+1) \cdot x^2 - (2 \cdot \beta + 1) \cdot x + 6] = \lim_{x \rightarrow 3} (x-3) \cdot A(x)$$

$$\text{άρα } 9\alpha + 12 - 6\beta = 0 \Leftrightarrow 2\beta = 3\alpha + 4 \quad (2)$$

τότε από την σχέση (1) και με αντικατάσταση της (2) έχουμε

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{(\alpha+1) \cdot x^2 - (3\alpha+4+1) \cdot x + 6}{x-3} = 7 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 3} \frac{(x-3) \cdot [(\alpha+1) \cdot x - 2]}{x-3} = 7 \Leftrightarrow$$

$$\lim_{x \rightarrow 3} [(\alpha+1) \cdot x - 2] = 7 \Leftrightarrow 3\alpha + 3 - 2 = 7 \Leftrightarrow \alpha = 2. \text{ Τέλος από (2) προκύπτει ότι } \beta = 5$$

πράγματι η συνάρτηση $f(x) = \begin{cases} \frac{3x^2 - 11x + 6}{x-3} & , x \neq 3 \\ 7 & , x = 3 \end{cases}$ είναι συνεχής στο $A_f = \mathbb{R}$

B2.

α) Για $x \neq \pm 1$ ονομάζουμε $A(x) = \frac{f(x)-1}{x^2-1}$ με $\lim_{x \rightarrow 1} A(x) = 2$ και έχουμε $f(x) = (x^2-1) \cdot A(x) + 1$.

Συνεπώς θα ισχύει και ότι $\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} [(x^2-1) \cdot A(x) + 1] = 1$

Εφόσον η συνάρτηση f είναι συνεχής στο $x_0 = 1$ θα ισχύει $f(1) = \lim_{x \rightarrow 1} f(x) = 1$

β) $f'(1) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x^2-1) \cdot A(x) + 1 - 1}{x-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1) \cdot (x+1) \cdot A(x)}{x-1} = 4$

Πράγματι η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 1$ με $f'(1) = 4$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Εφόσον η συνάρτηση g είναι συνεχής στο \mathbb{R} θα ισχύει $g(1) = \lim_{x \rightarrow 1} g(x)$

Για κάθε $x > 1$ έχουμε $g(x) \geq \frac{\eta\mu(x-1)}{x-1}$ άρα $\lim_{x \rightarrow 1^+} g(x) \geq \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\eta\mu(x-1)^{(*)}}{x-1} = 1$ (1)

Για κάθε $x < 1$ έχουμε $g(x) \leq \frac{\eta\mu(x-1)}{x-1}$ άρα $\lim_{x \rightarrow 1^-} g(x) \leq \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{\eta\mu(x-1)^{(*)}}{x-1} = 1$ (2)

(*) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\eta\mu(x-1)}{x-1} \stackrel{\text{ΘΕΤΟΥΜΕ}}{=} \lim_{x-1=\omega} \frac{\eta\mu\omega}{\omega} = 1$

Από τις σχέσεις (1) και (2) σύμφωνα με τον ορισμό του ορίου θα έχουμε ότι $\lim_{x \rightarrow 1} g(x) = 1$ συνεπώς

$g(1) = 1$

Γ2. Σύμφωνα με το ερώτημα Γ1 έχουμε ότι $e^{f(x)} + f(x) - 1 = x$ (3)

Έστω ότι η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα. Τότε για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2$ θα ισχύει $f(x_1) > f(x_2)$. Επειδή η εκθετική συνάρτηση είναι γνησίως αύξουσα θα είναι και $e^{f(x_1)} > e^{f(x_2)}$

Προσθέτοντας τις δύο σχέσεις έχουμε

$f(x_1) + e^{f(x_1)} > f(x_2) + e^{f(x_2)} \Leftrightarrow f(x_1) + e^{f(x_1)} + 1 > f(x_2) + e^{f(x_2)} + 1 \stackrel{(3)}{\Leftrightarrow} x_1 > x_2$ το οποίο είναι άτοπο άρα η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα.

Γ3. Εφόσον η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα θα είναι και 1-1, άρα είναι αντιστρέψιμη. Για να βρούμε τον τύπο της αντίστροφης συνάρτησης, θέτουμε όπου $f(x) = y$ και είναι $e^y + y - 1 = x$

Συνεπώς $f^{-1}(x) = e^x + x - 1$ με $A_{f^{-1}} = f(A_f) = \mathbb{R}$

Γ4. Εφόσον $0 \in A_f$, αναζητούμε την τιμή $f(0)$.

Παρατηρούμε ότι $f^{-1}(0) = e^0 + 0 - 1 = 0$ άρα $f(0) = 0$ Συνεπώς η C_f τέμνει τον άξονα $y'y$ στο $O(0,0)$

Γ5. $e^{x^2-2} < 3 - x^2 \Leftrightarrow e^{x^2-2} + (x^2 - 2) - 1 < 0 \Leftrightarrow f^{-1}(x^2 - 2) < f^{-1}(0)$ εφόσον η f^{-1} έχει το ίδιο είδος μονοτονίας με την f θα είναι γνησίως αύξουσα και η ανίσωση είναι ισοδύναμη με την $x^2 - 2 < 0 \Leftrightarrow x^2 < 2 \Leftrightarrow -\sqrt{2} < x < \sqrt{2}$

Παρατήρηση: Στην συγκεκριμένη άσκηση είναι σχετικά απλό να αποδείξουμε με τον ορισμό ότι η f^{-1} είναι γνησίως αύξουσα συνάρτηση. Για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Η συνάρτηση έχει $A_g = (0, +\infty)$ και για κάθε $x_1, x_2 \in (0, +\infty)$ με $x_1 < x_2$ είναι:

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{x_1} > \frac{1}{x_2} \\ \ln x_1 < \ln x_2 \Leftrightarrow -\ln x_1 > -\ln x_2 \end{array} \right. \oplus g(x_1) > g(x_2) \text{ άρα η } g \text{ είναι γνησίως φθίνουσα στο } A_g$$

Δ2.

α) $A_{(g \circ f)} = \{x \in A_f \mid f(x) \in A_g\} = \{x \in \mathbb{R} \mid f(x) > 0\} = \mathbb{R}$ αφού $f(A_f) = (0, +\infty)$

β) Η σχέση $\frac{1}{f(x)} - \ln f(x) = x$ είναι ισοδύναμη με $g(f(x)) = x$

Τότε για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2$ θα ισχύει $g(f(x_1)) < g(f(x_2)) \Leftrightarrow f(x_1) > f(x_2)$

Άρα καταλήξαμε ότι η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα στο \mathbb{R}

γ) Εφόσον η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα θα είναι και 1-1 άρα είναι αντιστρέψιμη. Για να βρούμε τον τύπο της αντίστροφης συνάρτησης θέτουμε όπου $f(x) = y$ και είναι $\frac{1}{y} - \ln y = x$

Συνεπώς $f^{-1}(x) = \frac{1}{x} - \ln x = g(x)$ με $A_{f^{-1}} = A_g = f(A_f) = (0, +\infty)$

δ) Υπολογίζουμε το όριο $\lim_{x \rightarrow 0} \left[\frac{2\eta\mu 2x}{2x} + \frac{\sigma\upsilon\nu x - 1}{x} \right] = 2 + 0 = 2$ αφού $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta\mu 2x}{2x} \stackrel{\Theta\epsilon\tau\omicron\upsilon\mu\epsilon}{=} \lim_{\omega \rightarrow 0} \frac{\eta\mu\omega}{\omega} = 1$

Επειδή $x^2 - x + 1 > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ (το τριώνυμο έχει $\Delta < 0$), η εξίσωση ορίζεται για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και έχουμε: $f^{-1}(x^2 - x + 1) = 1 = f^{-1}(1)$ και επειδή η f^{-1} είναι 1-1 έχουμε

$$x^2 - x + 1 = 1 \Leftrightarrow x^2 - x = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ \eta \\ x = 1 \end{cases}$$

ε) Η δοσμένη ανίσωση γράφεται

$$\frac{1}{\frac{1}{f(x)}} - \ln \frac{1}{f(x)} < 1 \Leftrightarrow g\left(\frac{1}{f(x)}\right) < g(1) \stackrel{g \searrow}{\Leftrightarrow} \frac{1}{f(x)} > 1 \Leftrightarrow f(x) < 1 \stackrel{f^{-1}(1)=1}{\Leftrightarrow} f(x) < f(1) \stackrel{f \searrow}{\Leftrightarrow} x > 1$$